

Quiz edukacyjny „Co ty wiesz o regionie” dla uczniów szkół podstawowych

12 października wystartowały zapisy do tegorocznej, czwartej już edycji quizu „Co Ty wiesz o Regionie?”, skierowanego do uczniów siódmych i ósmych klas szkół podstawowych oraz wszystkich uczniów szkół ponadpodstawowych. Drużyny, składające się z 3 uczniów i opiekuna-nauczyciela, można rejestrować do 29 października. Z uwagi na trwającą pandemię Covid-19 tegoroczny konkurs będzie przeprowadzony wyłącznie w formie quizu online. Na zwycięskie zespoły czekają cenne nagrody.

Konferencje inauguracyjne konkurs odbyły się w poniedziałek, 12 października w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej im. Hugona Kołłątaja w Krakowie oraz w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Tarnowie. W wydarzeniach wzięli udział: Marta Małec-Lech z zarządu województwa oraz radny Rafał Kosowski.

Podobnie jak w latach ubiegłych do udziału w konkursie zaproszone są zespoły składające się z 3 uczniów i opiekuna-nauczyciela. Każda szkoła może zgłosić jedną drużynę za pośrednictwem formularza przesyłanego do Departamentu EK. Drużyny zagrają w dwóch odrębnie klasyfikowanych grupach odpowiadających ich poziomowi edukacyjnemu tj. kategoria klas 7 i 8 szkół podstawowych oraz kategoria szkół ponadpodstawowych.

[Sam konkurs w formie quizu online będzie dostępny stronie www.malopolska.pl pod dedykowanym linkiem.](http://www.malopolska.pl)

Po rejestracji drużyn szkoły otrzymują drogą mailową login oraz hasło, za pośrednictwem których będą mogły przystąpić do gry. Wcześniej, przygotowując się do konkursu, uczniowie mają możliwość sprawdzenia swoich sił w quizach testowych dostępnych na stronie <https://malopolskapoleca.pl/quiz/trenuj>.

Drużyna może włączyć się do gry w dowolnym i dogodnym dla siebie momencie w terminie od 12 października do 30 października br. Każda z nich ma możliwość wylosowania i dwukrotnego przejścia testu – 30 pytań zamkniętych jednokrotnego wyboru. W rankingu brane są pod uwagę najpoprawniejsze i najszybsze odpowiedzi drużyn.

Drużyny mogą na przykład natrafić na pytanie związane z kulinariami, konkretnymi formami folkloru takimi jak taniec i muzyka, lokalnymi obrzędami, językami, świętami, dokonaniem znanych postaci (historycznych i żyjących), zabytkami, atrakcjami turystycznymi, zagadnieniami administracji samorządowej itd. Krótko mówiąc – zwycięzcy quizu będą mogli pochwalić się naprawdę szeroką i zróżnicowaną wiedzą o regionie, w którym mieszkają, i z którym się identyfikują.

W szczególnym roku poświęconym pamięci św. Jana Pawła II, Samorząd Województwa Małopolskiego włącza się do obchodów 100. rocznicy urodzin papieża Polaka, dlatego motywem przewodnim konkursu będzie tematyka związana z faktami z życia i pontyfikatu Karola Wojtyły – wielkiego Małopolanina. Baza testów została więc wzbogacona o pytania poruszające powyższe wątki

10 zwycięskich drużyn, które zostaną wyłonione na podstawie rankingów wyników (opublikowanych najpóźniej do 6 listopada br.) zostanie nagrodzonych w dwóch kategoriach szkolnych – podwójni laureaci miejsc 1 – 3 (6 drużyn 4-osobowych łącznie z nauczycielem) otrzymają atrakcyjne nagrody w postaci edukacyjnego sprzętu elektronicznego, podwójni laureaci pozostałych miejsc 4 – 5 (4 drużyny) również otrzymają cenne nagrody.

Uroczystość honorująca laureatów konkursu, podczas której zwycięskie drużyny otrzymają nagrody, planowana jest na początku listopada br.

Zgłoszenia trwają do **29 października br.** [Wszystkie bieżące informacje dotyczące przebiegu konkursu oraz jego regulamin są](#)

[dostępne na stronie internetowej www.malopolska.pl.](http://www.malopolska.pl)

Kontakt w sprawie quizu:

Telefon: 12 61 60 731,713

Mail: sekretariat.ek@umwm.malopolska.pl

Warto przypomnieć, że w latach ubiegłych konkurs składał się z 2 etapów: internetowego quizu 30 pytań oraz finału połączonego z galą, podczas którego wytypowane przez szkołę drużyny – najlepsze w rankingu quizu, zmagają się na żywo w kilku konkursowych konkurencjach przed licznie zgromadzoną publicznością. Z uwagi na trwającą pandemię Covid-19 i konieczność zachowania szczególnych środków ostrożności oraz respektowania zasad bezpieczeństwa, tegoroczny konkurs będzie przeprowadzony wyłącznie w formie quizu online.

źr.: malopolska.pl

Cisowy Dział – Perła Powiatu Limanowskiego

Cisowy Dział w Gminie Łukowica uzyskał tytuł „Perły Powiatu Limanowskiego 2020”. W organizowanym przez Powiat Limanowski plebiscycie Cisowy Dział wygrał głosowanie internetowe, zdobywając największą liczbę głosów. Ta urokliwie położona przełęcz w masywie Modyni oddzielająca Powiat Limanowski od Nowosądeckiego o każdej porze roku przyciąga turystów swoimi wyjątkowymi walorami krajobrazowymi, klimatem oraz historią.

Ulokowany pomiędzy dwoma wzniesieniami – Małą Modynią (936 m n.p.m.) i Jasieńczykiem (836 m n.p.m.), Cisowy Dział posiada piękną panoramę i stanowi wspaniały punkt widokowy. Z jednej strony widok na Młyńczyska, z drugiej na Kicznę i okoliczne

góry Beskidu Sądeckiego zapewniają zawsze wyjątkową uczcę dla oczu, odskocznię od pędu codzienności i wielkomiejskiego zgiełku.

Miejsce to ma też związek z dramatyczną historią II Wojny Światowej i ruchem partyzanckim aktywnie działającym już podczas wojny w rejonie limanowszczyzny. Świadectwem dziejowych wydarzeń jest kapliczka z obrazem Matki Boskiej – wotum dziękczynne za uratowanie od śmierci partyzanta, dowódcy Batalionów Chłopskich Ambrożego Pietrzaka ps. „Słowik”.

Na Cisowym Dziale wznosi się również metalowy krzyż o wysokości 13 m. Znajdują się tam także murowane w kamieniu stacje drogi krzyżowej. Co roku Górale Łąccy oraz pielgrzymi spotkają się na przełęczy, aby wziąć udział we Mszy Świętej w oprawie góralskiej, odprawianej ku pamięci św. Papieża Jana Pawła II. Nabożeństwo odbywa się w drewnianej, zadaszanej kaplicy na wzniesieniu w Młyńczyskach.

Warto dodać, że przez przełęcz wiedzie szlak rowerowy. To prawdziwa gratka dla amatorów „dwóch kółek” i aktywnego wypoczynku.

Cisowy Dział, to szczególnie atrakcyjny punkt na turystycznej mapie Powiatu Limanowskiego i Gminy Łukowica. Warto odkryć tę malowniczą przełęcz, aby osobiście przekonać się, o zaletach, które zasłużenie zapewniły temu miejscu tytuł prawdziwej perły regionu. Wycieczka na Cisowy Dział z pewnością na długo

zapisze w pamięci każdego miłośnika gór. Może też być znakomitą inspiracją dla kolejnych, wypraw po pięknych szlakach Beskidu Wyspowego.

fot.: Jerzy Opioła, młyńczyska&okolice/facebook

Informacja o zakazie

użytkowania wody z wodociągu Słupia

Po dokonaniu analizy wyników badań laboratoryjnych próbek wody pobranej w dniu 15.09.2020r.

z wodociągu wiejskiego Słupia. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Limanowej stwierdza, że:

– jakość wody w przedmiotowym wodociągu pod względem mikrobiologicznym nie odpowiada wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294), z uwagi na przekroczenia w wodzie dopuszczalnych wartości: mikrobiologicznych – liczba bakterii grupy coli w 100 ml wody.

W dniu 17.09.2020r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Limanowej wydał decyzję administracyjną nr 29/NHK/2020 o zakazie użytkowania wody z wodociągu wiejskiego Słupia do czasu uzyskania prawidłowych wyników badania wody. Woda ta może być używana do celów sanitarnych (spłukiwanie toalet).

Informacja o zakazie użytkowania wody z wodociągu Pogorzany

Po dokonaniu analizy wyników badań laboratoryjnych próbek wody pobranej w dniu 15.09.2020r.

z wodociągu wiejskiego Pogorzany. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Limanowej stwierdza, że:

– Jakość wody w przedmiotowym wodociągu pod względem mikrobiologicznym nie odpowiada wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294), z uwagi na przekroczenia w wodzie dopuszczalnych wartości: Liczba bakterii grupy coli.

W dniu 17.09.2020r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Limanowej wydał decyzję administracyjną nr 28/NHK/20 o zakazie użytkowania wody z wodociągu wiejskiego Pogorzany do czasu uzyskania prawidłowych wyników badania wody. Woda ta może być używana do celów sanitarnych (spłukiwanie toalet).

Małopolskie produkty i ich produkcja tematem Forum Ekonomicznego w Karpaczu

Małopolskiej Strefie Spotkań tegorocznego Forum Ekonomicznego trwającego w Karpaczu jednym z tematów były tradycyjne produkty regionalne oraz roli produkcji wysokiej jakości żywności w regionie. Małopolska zajmuje pierwsze miejsce w Polsce pod względem liczby zarejestrowanych specjałów. Istotne jest to, żeby kupować małopolskie produkty i wspierać lokalnych wytwórców.

W dyskusji o małopolskich produktach regionalnych wzięli udział: wicemarszałek Łukasz Smółka, Janusz Zalarski z Konsorcjum Producentów Kiełbasy Lisieckiej, Agnieszka Sendor – producent Pstrąga Ojcowskiego, Janina Rzepka z Gospodarstwa u Jancoka, dyrektor Instytutu Zootechniki Krzysztof Duda oraz dyr. Michał Rzytki z Departamentu Jakości Żywności

i Bezpieczeństwa Produkcji Roślinnej MRiRW. Rozmowę moderował Rafał Serafin z Fundacji Partnerstwa dla Środowiska.

Produkty regionalne są ważną częścią tradycji, kultury i historii. W Unii Europejskiej od 1992 r. funkcjonuje system ochrony, identyfikacji i wyróżniania produktów rolnych i spożywczych cechujących się szczególnie wysoką jakością. Zawdzięczają ją pochodzeniu geograficznemu lub tradycyjnej metodzie wytwarzania.

Zarejestrowanie produktu regionalnego wiąże się z wpisaniem przez Komisję Europejską do jednego z trzech rejestrów: Rejestru Chronionych Nazw Pochodzenia – w Małopolsce mamy osiem produktów z tym oznaczeniem: suska sechłońska, kiełbasa lisiecka, jabłka łąckie, chleb prądnicki, obwarzanek krakowski, jagnięcina podhalańska, kiełbasa piaszczańska, czosnek galicyjski. Chronionych Oznaczeń Geograficznych – w tym spisie znajduje się sześć produktów z Małopolski: bryndza podhalańska, oscypek, redykołka, karp zatorski, Fasola Piękny Jaś z Doliny Dunajca, Miód spadziowy z Beskidu Wyspowego (zarejestrowany jako ostatni w lipcu br.). Rejestru Gwarantowanych Tradycyjnych Specjalności – kiełbasa krakowska sucha staropolska.

Pandemia koronawirusa zdecydowanie wpłynęła na gospodarkę całego świata, w tym także na rolnictwo. Ograniczona została wymiana handlowa, pojawiły się np. problemy ze środkami ochrony roślin od lat produkowanymi głównie w Chinach i Indiach, odbijając się na produkcji i dostawach do Europy.

Za samowystarczalnością w zakresie produkcji żywności w regionie, kraju przemawia wiele argumentów. Skraca to jej łańcuch wytworzenia i dystrybucji. Przybywa lokalnie miejsc pracy. Finansowo zyskują bezpośrednio właśnie tutejsi producenci rolni. Powiększają się też tak ważne strategicznie, w sytuacji kryzysowej, lokalne zasoby żywnościowe. Ograniczenie zasięgu transportu żywności sprzyja również ochronie środowiska naturalnego.

Produkty regionalne, wpisane do unijnych rejestrów Chronionych Nazw Pochodzenia, Chronionych Oznaczeń Geograficznych i Gwarantowanych Tradycyjnych Specjalności, wpisują się w szerszy system. Kolejnym elementem identyfikacji i wspierania tradycyjnej produkcji żywności jest Lista Produktów Tradycyjnych prowadzona przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Trafiają tu produkty charakteryzujące się tradycyjną metodą wytwarzania. Podstawą rejestracji jest tradycja wytwarzania sięgająca minimum 25 lat oraz niepowtarzalna jakość związana z historycznie ugruntowanymi przepisami, metodami produkcji czy dojrzewania żywności. Wnioski o wpis produktu składane są do właściwego terytorialnie marszałka województwa. Województwo Małopolskie zajmuje drugie miejsce w Polsce pod względem liczby produktów na Liście Produktów Tradycyjnych (obecnie wpisano 224 produkty tradycyjne z Małopolski).

Tradycyjną żywność wspiera również Sieć Dziedzictwo Kulinarne Małopolska (członek Europejskiej Sieci Regionalnego Dziedzictwa Kulinarne od 27 lipca 2014 r.). Główne cele Sieci Dziedzictwa Kulinarne Małopolska to kultywowanie i promocja historycznego dziedzictwa w tym zakresie. A także – wzmocnienie tożsamości regionalnej, promocja regionu, rozwój przedsiębiorczości, promocja lokalnej żywności o wysokiej jakości. Dziedzictwo Kulinarne Małopolska można traktować jako „znak jakości” dla żywności lokalnej, ekologicznej, naturalnej i tradycyjnej.

źr.: malopolska.pl

Powszechny spis rolny PSR 2020

Powszechny spis rolny PSR 2020 zostanie przeprowadzony na terenie całego kraju w terminie od 1 września do 30 listopada 2020 r., według stanu na dzień 1 czerwca 2020 r.

Udział w spisie rolnym jest obowiązkowy, co wynika z ustawy o Powszechnym Spisie Rolnym.

Użytkownicy gospodarstw rolnych w ramach spisu rolnego są obowiązani do udzielania dokładnych, wyczerpujących i zgodnych z prawdą odpowiedzi.

Na terenie każdego województwa pracami spisowymi kieruje wojewoda – jako wojewódzki komisarz spisowy. Z kolei na terenie gminy pracami spisowymi kieruje odpowiednio wójt, burmistrz, prezydent miasta – jako gminny komisarz spisowy. Do wykonywania prac spisowych wojewódzki komisarz spisowy tworzy wojewódzkie biuro spisowe, a gminny komisarz spisowy tworzy gminne biuro spisowe.

Według stanu na dzień 1 czerwca 2020 r. rolnicy powinni przygotować się na pytania z zakresu:

- osób kierujących gospodarstwem rolnym,
- położenia gospodarstwa na obszarach o ograniczeniach naturalnych,
- typu własności użytków rolnych,
- produkcji ekologicznej,
- rodzaju użytkowanych gruntów,
- powierzchni zasiewów według upraw,
- powierzchni nawadniania,
- zużycia nawozów mineralnych i organicznych,
- rodzaju budynków gospodarskich,
- pogłowia zwierząt gospodarskich według grup wiekowo-użytkowych,

- liczby maszyn i urządzeń w gospodarstwie rolnym,
- wkładu pracy w gospodarstwo rolne użytkownika i członków jego gospodarstwa domowego oraz pracowników najemnych.

Każdy użytkownik gospodarstwa rolnego ma obowiązek spisać się samodzielnie przez Internet, wypełniając formularz dostępny na stronie internetowej GUS <https://spisrolny.gov.pl>. W dobie epidemii jest to najbezpieczniejsza i najwygodniejsza metoda. Jeśli ktoś nie ma komputera lub urządzenia z dostępem do Internetu powinien udać się do swojego Gminnego Punktu Spisowego gdzie będą udostępnione pomieszczenia wyposażone w sprzęt komputerowy z dostępem do Internetu. Uzupełniającą formą jest spis przez telefon, którego można dokonać dzwoniąc na infolinię spisową pod numer

* 22 279 99 99 wew., wybierając opcję „Spisz się przez telefon”. Osoby, które nie spiszają się samodzielnie przez Internet lub dzwoniąc na infolinię mogą spodziewać się telefonu rachmistrza spisowego.

W przypadku jakichkolwiek pytań lub wątpliwości dotyczących spisu rolnego istnieje możliwość kontaktu z infolinią spisową pod numerem 22 279 99 99 wew. 1 (koszt połączenia zgodny z cennikiem operatora). Konsultanci infolinii pomogą również zweryfikować czy jesteście Państwo objęci obowiązkiem spisowym, czy też sprawdzić tożsamość rachmistrza spisowego.

W ramach kampanii informacyjnej i popularyzującej spis rolny do użytkowników gospodarstw rolnych został rozesłany List Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego zawierający wszystkie najważniejsze instrukcje związane z organizacją spisu, w tym indywidualny numer gospodarstwa rolnego (w lewym górnym rogu listu), który należy wprowadzić podczas logowania do aplikacji spisowej.

Wszystkie pozyskane w czasie spisu dane podlegają bezwzględnej ochronie na zasadach określonych w art. 10 ustawy z dnia 29

czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 649, z późn. zm.). Zapewniamy, że Państwa dane osobowe i dane o gospodarstwie są prawnie chronione i objęte tajemnicą statystyczną.

Oprac.na podst.: www.gminadobra.pl, www.jodlownik.pl,
www.laskowa.pl, www.gminalimanowa.pl, www.nowa.lukowica.pl,
www.tymbark.pl

Program Ochrony Powietrza w Województwie Małopolskim – ponowne konsultacje społeczne

Zarząd Województwa Małopolskiego podjął decyzję o wydłużeniu prac nad nowym programem ochrony powietrza i ogłoszeniu ponownych konsultacji społecznych projektu. Dokument uzupełniono o wnioski i uwagi, zgłoszone podczas poprzedniego opiniowania przez mieszkańców, organizacje pozarządowe, samorządy, przedsiębiorstwa oraz instytucje.

Projekt Programu dostępny jest na stronie [Biuletynu Informacji Publicznej](#) Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego

w dziale Konsultacje Projektów – oraz pod adresem www.powietrze.malopolska.pl/konsultacje.

Projekt Programu do wglądu znajduje się w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, Kraków, ul. Racławicka 56, pok. 253.

Opinie i uwagi do projektu można przesyłać do 27 lipca br. za pomocą formularza internetowego, dostępnego na stronie: [Konsultacje Programu ochrony powietrza](#).

Istnieje także możliwość składania uwag w formie pisemnej. Prosimy o kierowanie pism na adres: Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Departament Środowiska, ul. Racławicka 56, 30-017 Kraków z dopiskiem “Konsultacje Programu ochrony powietrza” oraz ustnie do protokołu w godzinach pracy Urzędu.

zapraszamy do udziału w otwartym spotkaniu konsultacyjnym. Spotkanie odbędzie się 16 lipca 2020 r. w Auli Kongresowej Centrum Kongresowego Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie o godzinie 16:00.

Więcej

informacji: <https://powietrze.malopolska.pl/aktualnosci/zapowiedzi/spotkaniekonsultacyjne/>

źr.:malopolska.pl

Bezpiecznie na górskim

szlaku - niezbędnik odpowiedzialnego turysty

Lato to czas aktywności i wypoczynku wśród natury. Spędzając wakacje w górach warto pamiętać o kilku podstawowych, a jednocześnie niezwykle ważnych zasadach, których przestrzeganie sprawi, że wędrówki górskimi będą bezpieczne oraz pozostawią tylko dobre wspomnienia.

Turystyka górska to dyscyplina związana z aktywnością na łonie natury, trenująca całe ciało i umożliwiająca cieszenie się ruchem na świeżym powietrzu. Dużą zaletą turystyki pieszej jest to, że wymaga ona znacznie mniej wyposażenia niż na przykład wspinaczka i niepotrzebna jest tu jakaś specjalna wiedza techniczna. Dlatego wędrówki górskie są znakomitym uzupełnieniem innych sportów górskich, takich jak [wspinaczka górska](#), [wspinaczka skałkowa](#) czy [bouldering](#).

Żeby pewnie czuć się na wysokogórskich wędrówkach należy posiadać następujące predyspozycje fizyczne:

- Brak lęku wysokości. Szlaki górskie na dużych wysokościach są często wąskimi ścieżkami przebiegającymi nad urwiskami. Aby nie stracić równowagi lub doznać paraliżującego strachu, nie powinno się mieć lęku wysokości.
- Pewny krok. Ścieżki w górach są pokryte kamieniami i usypiskami, tak więc wyposażeni w solidne buty trekkingowe powinniście mieć pewny krok, aby szybko reagować na zagrożenie poślizgiem.
- Dobra kondycja. Strome podejścia i zejścia wymagają silnych nóg i dużej wytrzymałości. Dlatego postaraj się oceniać realistycznie swoją kondycję. W przypadku wątpliwości, zdecyduj się na nieco łatwiejszą trasę.
- Orientacja w terenie i umiejętność czytania mapy. W górach telefony komórkowe nie mają zasięgu lub jest on

bardzo słaby. Żeby się nie zgubić i w razie potrzeby wyszukać trasę alternatywną, trzeba mieć dobrą orientację w terenie i umieć czytać mapy.

Ważne! Aby pierwsze kroki na górskich szlakach były udane, należy rozpocząć swoją przygodę od łatwych tras i powoli przechodzić do coraz trudniejszych. Na początek warto iść na kurs turystyki górskiej organizowany przez miejscowe szkoły, kluby turystyczne i sportowe, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze (PTTK) lub Uniwersytety Trzeciego Wieku. Jest to świetny sposób na zdobycie podstawowej wiedzy i możliwość skorzystania z praktycznych doświadczeń innych osób.

Sprzęt trekkingowy

Tak jak we wszystkich dyscyplinach outdoorowych, również do wędrówek górskich trzeba być dobrze przygotowanym, żeby spokojnie poradzić sobie w różnych sytuacjach. Należy zawsze zasięgnąć informacji o warunkach pogodowych i o trasie. Przydatne może być też przyswojenie sobie podstaw udzielania pierwszej pomocy.

Aby bezproblemowo spakować wyposażenie trekkingowe potrzebujesz dużego, wygodnego plecaka z pasem biodrowym i piersiowym, dzięki którym odciążysz swój kręgosłup i nie nadwyreżysz go ciężarem ekwipunku. Na dłuższą wędrówkę górską potrzebne będzie także następujące wyposażenie:

- Stabilne buty trekkingowe/górskie z wodoodpornego materiału, posiadające cholewką, antypoślizgową podeszwę i głęboki bieżnik
- Ubranie odporne na działanie czynników atmosferycznych; najlepiej ubierać się na cebulkę: przewiewna koszula, cienka bluza z polaru i kurtka przeciwdeszczowa
- Lekka bielizna na zmianę w przypadku dłuższych tras
- Skarpety ze wzmocnioną podeszwą
- Odpowiednia ilość prowiantu i wody (co najmniej 2 l dziennie na osobę)

- Zestaw pierwszej pomocy zawierający folię NRC i nr telefonu ratunkowego
- Krem z wysokim filtrem przeciwsłonecznym
- Latarka i scyzoryk
- Śpiwór na dłuższe trasy

Przy pakowaniu plecaka należy zachować odpowiednią kolejność. Wyposażenie trekkingowe, którego będzie używane rzadziej, kładamy na samym spodzie, a prowiant oraz zestaw pierwszej pomocy na samej górze, żeby mieć do nich szybki dostęp. Ciężkie rzeczy najlepiej pakować do plecaka od jego wewnętrznej strony (od strony pleców).

Staranne zaplanowanie trasy z przerwami i noclegami

W przypadku wędrówek wielodniowych – pozwoli zaoszczędzić wielu niepotrzebnych stresów i przykrych niespodzianek po drodze. Żeby ustalić, czy dana trasa jest odpowiednia dla Ciebie, warto najpierw przyjrzeć się profilowi wysokościowemu szlaku, obliczyć jego długość i wyszukać możliwości noclegu po drodze (schroniska, zajazdy, mieszkania wakacyjne itd.). Do czasu wędrówki należy zawsze wliczać czas na przerwy oraz zaplanować godziny wymarszu i powrotu, żeby nie iść w ciemnościach.

Informacji o odpowiednich trasach turystycznych i szlakach górskich można zasięgnąć na miejscowych stronach informacji turystycznej lub na portalach poświęconych tematyce outdoorowej, jak również sięgnąć po klasyczny, papierowy przewodnik turystyczny lub zapytać miejscowych o odpowiednie trasy i wskazówki dotyczące tych szlaków, znane tylko wtajemniczonym.

Bezpieczeństwo w górach

Górskie szlaki w Polsce są znakowane zgodnie ze standardami Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego. Znaki składają się z trzech pasów. Dwa zewnętrzne są białe, natomiast ten środkowy jest koloru czerwonego, niebieskiego,

zielonego, żółtego lub czarnego. Kolory te nie oznaczają stopnia trudności szlaku.

Szlak czerwony to tzw. szlak główny. Na nim odnajdziemy najbardziej widowiskowe i najciekawsze miejsca regionu. Szlaki długodystansowe oznaczane są kolorem niebieskim. Natomiast zielony oraz żółty to szlaki krótkie. Czarna barwa na znaku informuje zaś o tym, że pójdziemy tzw. szlakiem dojściowym, najkrótszym z pozostałych dostępnych na danej trasie.

W Polsce kolory niebieski, czerwony i czarny służą również do oznaczania stopnia trudności, ale **wyłącznie** narciarskich tras zjazdowych. Jeżeli wybierasz się na wędrowki górskie za granicę, powinieneś wcześniej zasięgnąć informacji o spotykanych tam oznaczeniach stopni trudności tras.

Dalsze wskazówki bezpieczeństwa:

- Wyruszaj na wędrowkę górską tylko wtedy, gdy czujesz, że jesteś zdrowy i w dobrej formie.
- Zawsze zabieraj aktualną mapę regionu. Nawet jeżeli używasz mapy cyfrowej, dobrze jest zabrać ze sobą również wersję papierową. Mapy nie są ciężkie i pomogą ci, jeśli zgubisz swojego smartfona, a będziesz musiał wyszukać nową trasę.
- Poinformuj o wycieczce swoją rodzinę lub osobę odpowiedzialną za twój nocleg. Powiedz im, dokąd idziesz i kiedy mniej więcej zamierzasz wrócić. Poinformuj też o ewentualnych zmianach trasy. W ten sposób, w razie potrzeby osoby te będą mogły zareagować na dłuższy brak kontaktu z tobą i poinformują służby ratownicze, gdzie mniej więcej jesteś. Służby ratownictwa górskiego są dostępne pod europejskim telefonem alarmowym 112.
- Skoncentruj się na drodze, szczególnie gdy ścieżka jest bardzo wąska, i nie schodź ze szlaku.
- [Jeżeli natkniesz się na dzikie zwierzę](#), zachowaj spokój i wycofaj się powoli.

Na wędrownicy górskiej może zdarzyć się, że będziesz musiał przejść przez ogrodzone pastwiska. Zamknij za sobą ogrodzenie, żeby wypasane zwierzęta nie mogły wydostać się poza nie.

Wędrownica górska z dziećmi

Żeby rodzinna wyprawa w góry udała się, powinieneś oczywiście dobrze zaplanować trasę i pamiętać o kilku rzeczach, aby dzieci podołały trudom wędrownicy i czerpały z niej radość.

W zależności od wieku swoich podopiecznych, zaplanuj zawsze odpowiednią ilość przerw na odpoczynek i na relaksującą zabawę. Wybierz trasę dostosowaną do kondycji najsłabszego dziecka, którą w razie potrzeby możesz przedłużyć lub skrócić. Jeżeli nie masz pewności, z jaką trasą twoje dziecko sobie poradzi, rozważ następujące zalecenia

1 – 3 lata: Możesz zabrać nosidełko dla dzieci i zaplanować przerwy na relaksującą zabawę

3 – 6 lat: spacer przez 3 do 4 godzin, należy wybierać łatwe szlaki

6 – 10 lat: trasa do pięciu godzin marszu, dopuszczalne są strome podejścia i łatwa wspinaczka

10 – 14 lat: 6 do 7 godzin marszu

Te zalecenia mają charakter tylko orientacyjny, ponieważ to rodzic najlepiej zna swoje dziecko i potrafi najtrafniej ocenić jego kondycję. Również w tym przypadku dobrze jest zaczynać od łatwych tras i powoli zwiększać ich trudność i długość. Jeżeli chcesz wyruszyć z podopiecznymi na średnio trudne lub trudne trasy górskie, to musisz zaznajomić je z właściwym zabezpieczeniem podczas wspinania się na skały, żeby samodzielnie i przede wszystkim bezpiecznie mogli sobie poradzić z krótkimi odcinkami wspinaczkowymi.

Aby wędrownica z dzieckiem przebiegała bezpiecznie, należy stosować się do następujących wskazówek:

Przed wyruszeniem w drogę należy wyjaśnić zasady właściwego

zachowywania i przypominać o tym podczas przerw, jeżeli to konieczne.

Pozwalać dzieciom na oddalanie się tylko na bezpieczną odległość i tylko w bezpiecznym terenie

Na podejściach idź za swoją pociechą, żeby ją asekurować

Na zejściach trzymaj malucha za rękę

Trudne przeszkody pokonuj samodzielnie i potem pomagaj swojemu podopiecznemu przy ich przechodzeniu

Na trudnych szlakach górskich należy zabezpieczyć dzieci liną (długość około 10 m)

Zatrzymując się od czasu do czasu i obserwując przyrodę z dziećmi sprawiasz, że nie męczą się tak szybko, i dajesz im okazję do niecodziennych przeżyć. Zwróć uwagę podopiecznych na ciekawą florę i faunę. Ale zachowujcie się spokojnie, żeby nie płoszyć zwierząt, starając się również nie szkodzić naturze.

Podczas górskich wycieczek bądźmy odpowiedzialni i pamiętajmy o bezpieczeństwie, ciesząc się wypoczynkiem i podziwiając piękno przyrody!

źr: <https://www.c-and-a.com/pl/pl/shop/trekking/>; fot. Paweł Trystuła

Obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W KRAKOWIE**

Kraków, 1 lipca 2020 r.

OP-II.082.3.29.2020.JSI

OBWIESZCZENIE

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie

działając na podstawie art. 28 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 55 z późn. zm.), oraz art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz.U. 2020 r. poz. 283 z późn. zm.),

podaje do publicznej wiadomości informację

o przystąpieniu do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 **Ląki koło Kasiny Wielkiej PLH120082** - obszar położony na terenie województwa małopolskiego, w gminie wiejskiej Mszana Dolna.

Plan zadań ochronnych sporządzany jest na okres 10 lat. Dokument ten ma na celu identyfikację zagrożeń, określenie celów i działań ochronnych, które pozwolą na utrzymanie i przywracanie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i gatunków zwierząt, dla których ochrony wyznaczone zostały obszary Natura 2000.

Podczas procesu planistycznego organizowane będą spotkania konsultacyjne, w których udział będą mogły brać wszystkie zainteresowane osoby. Projekty planów zadań ochronnych dla ww. obszarów Natura 2000 są opracowywane w ramach projektu nr POIS.02.04.00-00-0193/16 pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000”, finansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

Informacje o szczegółach prac nad projektami planów zadań ochronnych dla wyżej wymienionych obszarów Natura 2000 oraz o materiałach zgromadzonych w trakcie postępowania i możliwości zapoznania się z nimi można uzyskać:

- w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie, pod adresem: ul. Mogilska 25, Kraków 31-542,
- na stronie internetowej <http://krakow.rdos.gov.pl/plany-zadan-ochronnych>
- pod numerem tel. 12 61-98-146 lub
- pisząc na adres e-mail: justyna.slezak.krakow@rdos.gov.pl lub monika.bialowas.krakow@rdos.gov.pl.

Istnieje możliwość zgłaszania uwag i wniosków do materiałów gromadzonych podczas prac nad sporządzaniem projektów planów zadań ochronnych w formie pisemnej – na adres: ul. Mogilska 25, 31-542 Kraków, ustnie do protokołu, lub na adres e-mail: sekretariat.krakow@rdos.gov.pl, bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków dla ww. projektów dokumentów jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Krakowie

mgr Małgorzata Mardalska-Durda
ZASTĘPCĄ REGIONALNEGO DYREKTORA
REGIONALNY KONSERWATOR PRZYRODY

Otrzymują z prośbą o wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu lub o podanie do publicznej wiadomości w inny zwyczajowo przyjęty sposób:

1. Urząd Gminy w Mszanie Dolnej, ul. Spadochroniarzy 6, 34-730 Mszana Dolna;
- ② Starostwo Powiatowe w Limanowej, ul. Józefa Marka 9, 34-600 Limanowa;
3. OP-II, a/a.

Upierzmię proszę o potwierdzenie terminu wywieszenia i zdjęcia obwieszczenia z tablicy ogłoszeń.

WYWIESZONO W DNIU.....

ZDJETO W DNIU.....

PIECZĘĆ URZĘDOWA.....

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KRAKOWIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Do 5 000 zł na dofinansowanie instalacji przydomowej retencji. Nabór do programu „Moja Woda”

1 lipca rozpoczął się nabór wniosków w programie Moja Woda. Można zyskać nawet 80 proc. (ale nie więcej niż 5 tys. zł) dofinansowania budowy przydomowych instalacji, zatrzymujących wody opadowe lub roztopowe. Celem programu jest łagodzenie skutków suszy w Polsce, a nabór wniosków potrwa do 31 maja 2024 lub do wyczerpania puli środków.

Program Moja Woda jest finansowany przez Ministerstwo Klimatu oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Dofinansowanie obejmuje zakup, montaż i uruchomienie instalacji pozwalających na zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na działkach prywatnych. Dotację można przeznaczyć np. na przewody odprowadzające wody opadowe, zbiorniki retencyjne podziemne lub nadziemne, oczka wodne, instalację rozsączającą oraz elementy do nawadniania bądź innego sposobu wykorzystania zatrzymanej wody.

W Małopolsce operatorem programu jest Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Na stronie internetowej

<https://www.wfos.krakow.pl/program-priorytetowy-moja-woda/> można się zapoznać ze szczegółowymi zasadami udzielania dotacji oraz pobrać formularz wniosku o jej udzielenie.